

Promluva při modlitebním bdění v Hyde Parku

sobota, 18. 9. 2010, 19.15 (SEČ)

Drazí bratři a sestry v Kristu,

tento večer je pro nás všechny radostí, nesmírnou duchovní radostí. Sešli jsme se zde na modlitební vigílii, abychom se připravili na zítřejší mši svatou, při níž bude blahořečen velký syn tohoto národa, kardinál John Henry Newman. Kolik lidí v Anglii a na celém světě tento okamžik očekávalo! Osobně mám také velkou radost, že mohu tuto událost prožívat spolu s vámi. Jak víte, Newman již dávno významně ovlivnil můj život a mé myšlení, jako tomu bylo i u mnoha jiných lidí za hranicemi těchto ostrovů. Drama Newmanova života nás vybízí, abychom zkoumali své životy, abychom se na ně podívali v souvislosti s rozsáhlým Božím plánem a abychom se rozvíjeli ve společenství s církví každé doby a místa, s církví apoštolů, mučedníků a světců a s církví, kterou Newman miloval, a zasvětil celý svůj život jejímu poslání.

Děkuji biskupovi Peteru Smithovi za laskavá slova na uvítanou, pronesená vaším jménem, a obzvláště mě těší, že se této vigílie účastní tolik mladých lidí. Dnes večer bych v rámci naší společné modlitby rád uvažoval spolu s vámi o některých rysech Newmanova života, které považuji za důležité pro náš život jako věřících a pro život současné církve.

Dovolte mi, abych na začátku připomněl, že Newman, jak sám uváděl, celou svoji životní pouť prošel ve světle silné zkušenosti obrácení, které prožil ve svém mládí. Byla to bezprostřední zkušenost pravdy Božího Slova, objektivní reality křesťanského zjevení, jak je předává církev. Tato náboženská a zároveň intelektuální zkušenost inspirovala jeho povolání sloužit evangelium, jeho rozlišování pramene spolehlivého učení v církvi Boží a jeho zápal pro obnovu církevního života ve věrnosti apoštolské tradici. Na konci života popsal Newman svoji práci jako boj proti rostoucí tendenci považovat náboženství za čistě soukromou a osobní záležitost, za otázku vlastního názoru. To je první ponaučení, které si z jeho života můžeme vzít. V současné době, kdy intelektuální a mravní relativismus usiluje o oslabení základů naší společnosti, nám Newman připomíná, že jako muži a ženy, stvořeni k Božímu obrazu a podobě, máme poznávat pravdu a nacházet v ní svou konečnou svobodu a naplnění nejhlubších lidských přání. Zkrátka, byli jsme stvořeni, abychom poznali Krista, který je "cesta, pravda a život" (Jan 14,6).

Newmanův život nás kromě toho učí, že horlivost pro pravdu, intelektuální poctivost a pravé obrácení si žádá velkou cenu, kterou je třeba zaplatit. Pravdu, která nás osvobozuje, si nelze nechávat pro sebe, vyžaduje svědectví, potřebuje být slyšena a její přesvědčivost v podstatě vychází z ní a nikoli z lidské výmluvnosti nebo názorů, do kterých může být vložena. Nedaleko odtud v Tyburnu zemřel pro víru velký počet našich bratří a sester. Svědectví jejich věrnosti až do konce bylo mnohem silnější než inspirovaná slova, která mnozí z nich pronesli dříve, než odevzdali všechno Pánu. Cenou za věrnost evangelium v naší době není oběšení, utopení a rozčtvrcení, ale často to obnáší být zařazení mezi bezvýznamné, směšné nebo být parodováni. Církev se však nemůže zbavit povinnosti hlásat Krista a jeho evangelium jako spásonosnou pravdu, zdroj vrcholného štěstí jednotlivců, i základ spravedlivé a lidské společnosti.

Newman nás nakonec učí, že nemůže existovat žádné rozlišování mezi tím, v co věříme, a způsobem, jakým prožijeme svůj život, pokud jsme přijali Kristovu pravdu a nasadili pro něho svůj život. Každá naše myšlenka, slovo a činnost musí směřovat k Boží slávě a k šíření jeho království. Newman to pochopil a byl velkým mistrem prorockého úřadu křesťanských laiků. Jasně viděl, že pravdu nemůžeme přijmout jako čistě intelektuální úkon, ale spíše prostřednictvím duchovní dynamiky, která proniká do nejjemnějších vlásečnic našeho bytí. Pravda se nepředává jen formálním vyučováním – i když důležitým – ale také svědectvím

života žitého celistvě, věrně a svatě. Lidé žijící z pravdy a v pravdě instinktivně rozpoznávají, co je falešné, a právě proto nepřítelem krásy a dobroty, které provázejí vyzařování pravdy, *veritatis splendor*.

První čtení dnešního večera je velkolepá modlitba, ve které svatý Pavel prosí za to, abychom mohli poznat „Kristovu lásku přesahující všechno poznání“ (srov. *Ef 3,14-21*). Apoštol prosí, aby Kristus vírou přebýval v našich srdcích (srov. *Ef 3,17*) a abychom „byli schopni pochopit – jako všichni křesťané – celou tu šířku a délku, výšku i hloubku“ této lásky. Vírou začneme vnímat Boží slovo jako svítilnu pro naše kroky a světlo na cestu (srov. *Žl 119, 105*). Newman – podobně jako bezpočet svatých, kteří ho na cestě křesťanského učednictví předešli – učil, že „laskavé světlo“ víry nás vede k tomu, že si uvědomujeme pravdu o sobě, o své důstojnosti Božích dětí a o vznešeném údělu, který nás v nebi čeká. Když tomuto světlu víry umožníme, aby osvětlovalo naše srdce, a svěříme se mu v každodenním spojení s Pánem v modlitbě a přijímáním svátostí církve, dárců života, staneme se světlem pro lidi kolem nás; budeme plnit „prorocký úřad“ a – často nevědomky – přitahovat lidi blíže k Pánu a k jeho pravdě. Bez života modlitby, bez vnitřní proměny, ke které dochází skrze milost svátostí, nemůžeme – slovy Newmana – „vyzařovat Krista“ a staneme se pouze dalším „zvučícím cimbálem“ (*1 Kor 13,1*) ve světě, který už je plný sílicího hluku a zmatku, falešných cest vedoucích jen k hluboké bolesti srdce a do iluze.

Jedna z nejoblíbenějších meditací kardinála obsahuje tato slova: „Bůh mne stvořil, abych mu nabídl určitou specifickou službu. Svěřil mi určitou práci, kterou nesvěřil jiným“ (*Meditations on Christian Doctrin*). Vidíme zde Newmanův správný křesťanský realismus, v němž se víra a život nevyhnutelně protínají. Víra je určena k tomu, aby přinášela plod proměny našeho světa mocí Ducha Svatého, který působí v životě a konání věřících. Kdo se dívá realisticky na náš současný svět, nemůže si myslet, že se křesťané i nadále mohou věnovat svým každodenním záležitostem, a přitom ignorovat hlubokou krizi víry, která dolehla na společnost, nebo jen doufat, že poklad hodnot předávaný během křesťanských staletí může dále inspirovat a utvářet budoucnost naší společnosti. Víme, že v obdobích krizí a vzpour povolal Bůh velké světce a proroky k obnově církve i křesťanské společnosti. Důvěřujeme jeho prozřetelnosti a modlíme se za jeho neustálé vedení. Každý z nás je však podle vlastního životního stavu povolán k tomu, aby se přičinil o šíření Božího království tím, že naplní pozemský život hodnotami evangelia. Každý z nás má určité poslání, každý je povolán k tomu, aby měnil svět, pracoval pro kulturu života, která je formovaná láskou a úctou k důstojnosti každé lidské osoby. Jak nás učí Pán v evangeliu, které jsme právě slyšeli, naše světlo má zářit přede všemi, aby viděli naše skutky a velebili našeho nebeského Otce (srov. *Mt 5,16*).

Nyní bych rád řekl zvláště něco mladý lidem přítomným zde v hojném počtu. Drazí mladí přátelé: jedině Ježíš ví, jakou „specifickou službu“ pro vás připravil. Budte otevřeni jeho hlasu, který zní v hloubi vašeho srdce: také nyní jeho srdce mluví k vašemu. Kristus potřebuje rodiny, které připomínají světu důstojnost lidské lásky a krásu rodinného života. Potřebuje muže a ženy, kteří svůj život věnují šlechetnému poslání výchovy, chopí se péče o mládež a budou ji formovat v duchu evangelia. Potřebuje ty, kteří zasvětili svůj život cestě dokonalé lásky tím, že ho následují v čistotě, chudobě a poslušnosti a budou mu sloužit v našich nejmenších bratrích a sestřích. Potřebuje velkou lásku kontemplativních řeholních osob, které podporují svědectví a působení církve svou nepřetržitou modlitbou. A potřebuje kněze, dobré a svaté kněze, muže připravené ztratit vlastní život pro své stáde. Ptejte se Boha, co pro vás připravil! Žádejte ho o velkorysost, abyste mu mohli říci „ano“! Nemějte strach darovat se cele Ježíšovi. Dá vám potřebnou milost k plnění vašeho povolání. Dovolte mi, abych těchto několik slov ukončil pozváním, abyste se ke mně připojili příští rok v Madridu na Světovém dni mládeže. Je to pokaždé výborná příležitost, aby ve vás rostla láska ke Kristu a abyste byli spolu s tisíci dalších mladých lidí povzbuzeni v radostném životě z víry. Doufám, že se tam s mnohými z vás setkám!

A nyní, drazí přátelé, pokračujme v této modlitební vigílii a připravme se na setkání s Kristem, který je přítomen mezi námi v Nejsvětější svátosti oltářní. V tichu naší adorace společně otevřme mysl a srdce jeho přítomnosti, jeho lásce, nesporné síle jeho pravdy. Děkujme mu zejména za trvalé svědectví o pravdě, které vydal kardinál John Henry Newman. S důvěrou v jeho přímluvu prosme Boha, aby osvěcoval naše kroky i britskou společnost laskavým světlem své pravdy, lásky a svého pokoje. Amen.

Překlad P. Milan Glaser, SJ